

Marcel Levi

Elke investering van
1 euro levert jaarlijks
een besparing van
3 euro op

VINCENT BOON

Penny foolish, pound wise

Volgens het Amerikaanse tijdschrift Fortune besteden kennisintensieve en innoverende branches zoals de computer- of de auto-industrie 10 tot 20 procent van hun jaarlijkse budget aan research en development. Over het geheel genomen geeft Nederland een kleine 2 procent van het bruto nationaal product uit aan onderzoek waarmee we flink achterblijven bij landen waar we ons graag mee vergelijken. Dramatisch zijn echter de cijfers voor de gezondheidszorg. Binnen deze grootste publieke tak in ons land wordt nog geen 0,2 procent van het budget besteed aan innovatie en doelmatigheids-onderzoek, dus tien keer minder dan het landelijk gemiddelde en vijftig keer minder dan andere innoverende sectoren. Het geld dat in Nederland aan vernieuwend medisch en gezondheidszorgonderzoek wordt besteed, komt vrijwel exclusief vanuit het tamelijk krappe budget voor de medische faculteiten (die hiervan ook hun fundamentele onderzoek moeten financieren) en via grotendeels door het ministerie van VWS gefinancierde programma's van ZonMw. Als bestuurslid van ZonMw zie ik al jarenlang de enorme hoeveelheid goede ideeën en voorstellen die worden ingediend door medici, onderzoekers, verpleegkundigen, gezondheidswetenschappers en anderen, die erop gericht zijn de gezondheidszorg te verbeteren of te vernieuwen, efficiënter te maken, of nog meer op de patiënt toe te snijden. Maar helaas is het VWS-budget hiervoor beperkt en de afgelopen jaren zelfs met circa 35 procent gekrompen, zodat talloze goede ideeën niet kunnen worden uitgevoerd. Tegelijkertijd besteedt de andere grote financier van de gezondheidszorg, de zorgverzekeraar, nagenoeg geen eurocent aan enig onderzoek dat de sector kan versterken of verbeteren, en zelfs niet aan onderzoek dat de gezondheidszorg substantieel goedkoper kan maken. Zorgverzekeraars tonen zich hiermee wederom *penny wise* maar

pound foolish. In zeer solide rapporten is immers vastgesteld dat elke investering van 1 euro in het verbeteren van de doelmatigheid een jaarlijkse structurele besparing van 3 euro oplevert. Bij programma's zoals 'Goed Gebruik Geneesmiddelen' valt te verwachten dat de opbrengst nog hoger ligt. Het 'Nationaal Programma Ouderenzorg' heeft niet alleen een sterke kwaliteitsimpuls gegeven, maar tegelijkertijd binnen vijf jaar de volledige investering van 80 miljoen euro dubbel terugverdiend. Het is daarom onbegrijpelijk dat de zorgverzekeraars in Nederland zo extreem terughoudend zijn met investeringen in innovatie en doelmatigheid, behoudens het hier en daar steunen van tijdelijke hapsnapprojecten zonder enige impact en soms schijnbaar met vooral een marketinggedachte in het achterhoofd. In het nieuwe beleidsplan van ZonMw wordt er krachtig voor gepleit om een klein percentage van de zorgkosten te reserveren voor innovatie en doelmatigheidsonderzoek, waarbij ook zorgverzekeraars hun aandeel nemen.

Het zou de kwaliteit en efficiëntie van onze gezondheidszorg enorm ten goede komen als het positieve financiële resultaat van zorgverzekeraars niet alleen wordt gebruikt om hun balans te versterken of de premie met 2 of 3 euro per maand te verlagen, maar als ook een heel klein stukje daarvan wordt geïnvesteerd in een sterk en goed gestructureerd programma gericht op een robuuste en meer doelmatige gezondheidszorg. Aansluiting bij bestaande ZonMw-programma's zoals 'DoelmatigheidsOnderzoek' of 'Goed Gebruik Geneesmiddelen' is daarbij een beproefde en eenvoudige strategie. Verzekeraars krijgen dan uiteraard ook invloed op de onderwerpen die met prioriteit moeten worden onderzocht. Dat kost misschien een *penny* maar levert zeker vele *pounds* op. ■